

ÉPÜL A FÖLDALATTI GYORSVASÚT

Úgy kezdődött, hogy beszélünk róla. Káprázatos földalatti gyorsvasút, a moszkvai Metró mintájára. Tündérpalotához hasonló állomások, márványkockákkal, csodálatos szobrokkal és domborművekkel. S ha a Sportszernaknál felül, percek alatt ki-köthetsz a Déli-pályaudvarnál. Akár helikopterrel szállnál. A nagy fery lázba hozta egész Budapestet. Mindenki erről beszélt. Azután elültek a szavak, az emberek belefelejtkeztek napi munkájukba és mintha csak szó lett volna minden. — nagy csend következett.

Még talán el is csodálkoztunk, mikor az Országházzal szemben a park selyempázsitjába belegázolt néhány ember, éktelen rudakat vertek a pázsit közepébe, elcsúfították a tér harmóniáját. — Próbafúrás a földalattihoz — hallottad... Azóta a város különböző pontjain gondosan bevakolt téglakerítések látsz, a téglakerítések mögött alacsony, szerény épületek húzódnak meg. Lát-szik rajtuk, hogy nem véglegesen építették, de az ideiglenesség, az összedobáltság se sajtájuk, ami hajdan jellemezte a vállalkozások körül összerótt barakokat. Felépültek gyárvárosok ilyen ideiglenes barakok között s végül az lett a barakok ideiglenességéből, hogy nemzedékek éltek le bennük szomorú életüket.

Nem. Ezek az ideiglenes épületek, amelyeket a téglakerítések mögött látsz, akár végleges lakóhelyeknek is beillenek. Takarosak, masszívak, még be is van festve a faluk. Pedig ezekben az épületekben aligha öregedik meg valaki, három év múlva nyomuk se lesz. Helyükön selyemfű zöldel, virágok díszlenek, szobrok villognak vakítóféhéren és mozgólépcső hozza fel a föld mélyéből az utasok százait.

Ami a földalatti gyorsvasút építkezéséből ma még látunk, az inkább csak a felvonulás. Eppenúgy, mint ahogy a nagy ütközet-hez fel kell vonulniok és csatarendbe állniok a hadsereg csapat-testeinek, ugyanúgy fel kell vonulni és csatarendbe kell állni egy nagy építkezéshez is. Így volt ez Dunapentelén, Tiszalökön és így van a Földalatti Gyorsvasútnál is. Persze dolgoznak már a fúró-gépek is, sőt a Népstadionnál maga az állomás is épül; ami jellemző az egész építkezésre, az a felvonulás és előkészületek utolsó lépései.

S bizony ez se kis dolog. A Batthyány-téren éppen a napokban fejezték be az előkészületeket.

Miben állnak ezek az előkészületek? Bizony, egész kis gyár épült fel a Batthyány-téren. Gyár, amely fagyot állít elő. Bemegy az emeletes épület egyik földszinti termébe, gépek erdeje zakatol itt, öblös csövek vezetnek szurkos falu medencékbe s ezeket a csö-veket belepí vastagon a zúzmara. El se hinné az ember, hogy itt hónapokkal ezelőtt a tér kövezetén kívül semmi egyéb nem volt.

Virág János bácsi, az építkezés párttitkára nagy szakembere a földalatti építkezésnek. Ő a hű kísérlónk s majdnem többet ért a

szakmához, mint egy mérnök. Részt vett a kaposztásmegyeri víz-művek Duna alatti alagútjának építkezésében, járt Németország-ban, Franciaországban, Olaszországban, ahol ugyanilyen jellegű munkát végzett, de azért — mint maga is mondja —, ilyen óriási arányú földalatti építkezésben része még nem volt. És még egy, amiben most vesz részt, hatvankét éves korára először: itt fagyasz-tással süllyesztik az aknát. Amerre ő járt, ezt a munkát sűrített levegővel végezték el, mindenütt a világon. Sűrített levegőben dol-gozni nem könnyű, erősen igénybe veszi a szervezetet. A Szovjet-unióban próbálták ki először sikerrel a fagyasztásos módszert. Egyszerűbb is, olcsóbb is és ahol legfőbb érték az ember, ott nem kétséges, hogy helyesebb is.

A Batthyány-téren már két hete folyik a föld fagyasztása. A huszonkét méter mélységű függőleges aknát, mint valami beton-gyűrű, csonttá fagyott földréteg öleli majd körül, amely nem eresztí át a vizet. Ebbe a rétegbe csöveken keresztül jut le a fagyasztó só.

Virág bácsi a föld alá vezet bennünket, egy körifolyósóra. Hóval, zúzmarrával van itt belepve minden, a szerteágazó csövek s a fagyást ellenőrző műszerek. Hét és fél fok itt a hideg.

— No, itt nők dolgoznak — mondja nekünk mosolyogva, mi-közben bajuszát szemmel láthatóan lepi be a dér. — Ők kezelik itt a műszereket s ellenőrzik a talaj fagyását.

S megismertet Tótsági Jánosnéval, aki takarítónőként kezdte a telepen s a fiatal Horváth Évával, aki most került hazulról, a főzőkanál mellől a termelőmunkába.

— No hogy halad? — kérdi tőlük.

— Most mondta Tölgyesi technikus elvtárs, hogy ha így halad a fagyás, e hónap közepére készen leszünk.

— No akkor lányok, a következőt mondhatom: holnap fel-avatjuk a kutúrtermünket, a fürdöket, az öltözőket egy kis mulat-ság keretében s holnapután indulunk a süllyesztéssel.

Bizony, a Batthyány-téri telepnek gondja volt arra is, hogy ha majd a munkások százai jönnek ide egy-két hónapon belül az igazi nagy munkára, az alagút építésére, meleg és kedves kultúr-terem várja őket, tiszta és kényelmes öltöző, a legmodernebb fürdő, ahol mindig van melegvíz, mindenük meg legyen a munká-soknak, ami csak kell ahhoz, hogy vidáman, gondtalanul folyják a munka a föld mélyén.

Jólét és megbecsülés.

A felvonulás a Batthyány-téren befejeződött, indulhat a roham.

Szeberényi Lehel

Virág bácsi a fagyasztás eredményeiről beszélget Tótsági Jánosnéval és Horváth Évával

